

ници в началото на 1879 г., и приключва до изчисляването на индекси и публикуването на аналитични прегледи на търговията на България с чуждите държави през 1928 г. През този период освен регистрирането на износа и вноса в натурално изражение се правят опити и за тяхното стойностно представяне на база цените FOB и CIF. Друг важен проблем, който е намерил методологично решение, е свързан с определянето на местоназначението на стоките при износа и произхода им при вноса.

Вторият етап обхваща периода от 1929 г. до първата половина на 50-те години на миналия век и се характеризира основно с: набиране на месечна, тримесечна и годишна информация въз основа на специални фишове, попълвани от митниците; разширяване на обхвата на стоките, отчитани от статистиката на външната търговия; разграничаване на специална и обща търговия и въвеждане на Международната търговска номенклатура на Обществото на народите. Актуализира се и определението на понятието "стойност" на внесените и изнесените стоки чрез включването на митата.

Третият основен етап обхваща периода от средата на 50-те до края на 1991 година, като основното за него е: преминава се към планова икономика, при която източник на първични данни стават месечните отчети по вноса и износа на Министерството на външната търговия; въвеждат се статистически формуляри за вноса и износа, които съответстват на приетите от Съвета за икономическа взаимопомощ; броят на стоките, регистрирани от статистиката на външната търговия, нараства непрекъснато; изчисляват се множество индекси на физическия обем и на стойност.

От 1992 г. статистиката на външната търговия започва поетапно да се хармонизира с изискванията на европейските институции (в частност Евростат). Тя постепенно се структурира въз основа на Хармонизираната система за обозначаване и кодиране на стоките и на Комбинираната номенклатура. Това дава възможност за осигуряване на международно съпоставими данни за целите на множество сравнения. На тази база е изградена новата Митническа тарифа. Основен документ за статистическо наблюдение и отчитане на външнотърговските операции е възприетата нова Митническа декларация. Износът и вносът по групи страни се отразява съобразно изискванията на Геономенклатурата на ООН.

Въвеждането на нови определения, номенклатури и класификации при статистическото отчитане на външнотърговската дейност дава възможност по съвременен начин да се дефинират и интерпретират системата на търговия, количественото отчитане на стоките, страната контрагент, определянето на стойността и др. Чрез новата методология са обхванати: вносът на стоки за потребление в страната; износът на стоки, предназначени за вътрешно потребление в страната получател; временният износ и внос на стоки